

2013 metų Kelmės rajono savivaldybės maudyklų vandens kokybės ataskaita

Kelmės rajono savivaldybės visuomenės sveikatos biuras 2013 m. gegužės – rugsėjo mėn. vykdė Kelmės rajono maudyklų vandens kokybės stebėseną. Siekiant apsaugoti žmonių sveikatą nuo per vandenį plintančių ligų ir tausoti aplinką, sumažinti maudyklų taršą ir prisidėti prie maudyklų vandens kokybės gerinimo Kelmės rajono savivaldybės visuomenės sveikatos biuras rinko informaciją apie maudyklų vandens kokybę.

2013 metų maudymosi sezono metu, kuris pagal gamtines sąlygas prasideda birželio 1-ąją ir baigiasi rugsėjo 15 dieną, buvo stebimas vanduo įteisintose maudyklose. Kelmės rajone yra įteisintos 8 maudyklos: Kražantės upės užtvanka Kelmės mieste, Giliaus ir Bridvaišio ežerai Tytuvėnų mieste, Gauštvinio ežeras Tytuvėnų apylinkių seniūnijoje, Karklėnų ežeras ir Vėjinės tvenkinys Kražių seniūnijoje, Šaukėnų tvenkinys Šaukėnų seniūnijoje, Girklių k. tvenkinys Užvenčio seniūnijoje.

Kelmės rajono savivaldybės stebimų maudyklų sąrašas

Eil. Nr.	Vandens telkinio pavadinimas	Seniūnija	Maudyklos identifikavimo kodas	Maudyklos stebėjimo vietos koordinatės (remiantis ETRS89 informacine sistema)	
				Platuma	Ilguma
1.	Kražantės upės užtvanka	Kelmės	LT006540114050060	55,6272	22,9435
2.	Šaukėnų tvenkinys	Šaukėnų	LT006548030050070	55,8155	22,8878
3.	Girklių k. tvenkinys	Užvenčio	LT006547730050001	55,7889	22,6398
4.	Karklėnų ežeras	Kražių	LT006542514030050	55,6476	22,5944
5.	Vėjinės tvenkinys		LT006542514050063	55,6040	22,6687
6.	Giliaus ežeras	Tytuvėnų	LT006547314030072	55,6058	23,1972
7.	Bridvaišio ežeras		LT006547314030090	55,5929	23,2103
8.	Gauštvinio ežeras	Tytuvėnų apylinkių	LT006547514030070	55,6555	23,1967

1 pav. Paplūdimių vandens stebėsenos vietos Kelmės rajono savivaldybėje¹

¹ Vandens telkinių stebėsenos vietų tikslūs pavadinimai pateikti 1 lentelėje pagal eilės numerį

Maudyklų vandens tyrimai buvo atliekami vadovaujantis higienos norma HN92:2007 „Paplūdimiai ir jų maudyklų vandens kokybė“ (Žin. 2007, Nr. 139-5716; 2008, Nr. 32-1121; 2009, Nr. 66-2642; 2011, Nr.30- 1403, Nr. 161-7657; 2012, Nr. 31-1456) nuostatomis, todėl maudyklų vandens kokybės tyrimai turėjo būti pradėti 2 savaitės prieš maudymosi sezoną, t. y. nuo gegužės 15 dienos, iš kiekvienos maudyklos vienas vandens mėginys turi būti paimtas prieš pat kiekvieno maudymosi sezono pradžią ir reguliariai atliekami kas 2 savaites birželio, liepos, rugpjūčio mėnesiais iki rugsėjo 15-osios (iš viso turi būti paimta ir iširta ne mažiau kaip 8 mėginiai, įskaitant ir pirmą mėginį prieš sezono pradžią).

Maudyklų stebėsenos kalendorinis grafikas 2013 metais

2013 metų mėginių paėmimo datos						
gegužė	birželis		liepa		rugsėjis	
21	4	18	9	23	6	20
						3

Vandens tyrimus atliko Nacionalinės visuomenės sveikatos priežiūros laboratorijos Šiaulių skyrius, pagal sudarytą sutartį ir grafiką, Kelmės rajono savivaldybės visuomenės sveikatos rėmimo specialiosios programos lėšomis. Kelmės rajono savivaldybės įteisintų maudyklų vandens kokybės vertinimas atliekamas remiantis dviejų mikrobiologinių parametru (žarninių enterokokų ir žarninių lazdelių (*E.coli*)) duomenų rinkiniu. Duomenų rinkinį sudaro ne mažiau kaip 16 mėginių. Vandenyje taip pat buvo stebima ar nėra nuolaužų, plūduriuojančių medžiagų, dervų likučių, stiklo, plastiko, gumos ir kitų atliekų.

Stebimų rodiklių ribinės reikšmės ir metodai

Rodiklio pavadinimas	Ribinė rodiklio reikšmė	Tyrimo metodas
Žarninių enterokokų (Intestinal Enterococci) kolonijas sudarančių vienetų skaičius 100ml	100	LST EN ISO 7899-2:2001
Žarninių lazdelių (<i>Escherichia coli</i>) kolonijas sudarančių vienetų skaičius 100ml	1000	LST EN ISO 9308-1:2001

Oficialiai įteisintose Kelmės rajono maudyklose, vadovaujantis HN 92:2007 „Paplūdimiai ir jų maudyklų vandens kokybė“ atlikta po 8 tyrimus. Iš viso per maudymosi sezoną (kartu su papildomais tyrimais) paimti 131 mikrobiologiniai mėginiai:

1. Žarninių enterokokų – 66 mėginiai.
2. Žarninių lazdelių – 65 mėginiai.

Atliekos, nuolaužos ir plūduriuojančios medžiagos tikrintos vizualiai 2 kartus per mėnesį (viso 65 kartus).

2013 metų Kelmės rajono savivaldybės maudyklų vandens tarša buvo nustatyta Šaukėnų tvenkinyje (2013 metų gegužės 20 d.) ir Karklėnų ežere (2013 metų birželio 4 dieną) vasaros pradžioje, o Kelmės Kražantės upės užtvankoje (2013 metų rugsėjo 3 dieną) vasaros pabaigoje atlikus maudyklų vandens kokybės mikrobiologinių parametrų tyrimus žarninių lazdelių skaičius (ksv/100 ml) vandenyje viršijo leistinas higienos normos ribą.

2013 metų Kelmės maudyklų vandens tarša

Vandens telkinys	Mėginio paėmimo data	Žarniniai enterokokai (ksv/100 ml)	Žarninės lazdelės (ksv/100 ml)	Nuolaužos, plūduriuojančios medžiagos, dervų likučiai, stiklas, plastikas, guma
		Norma 100	Norma 1000	Neturi būti
Kražantės upės užtvanka	2013.09.03	154	420	nepastebėta
Šaukėnų tvenkinys	2013.05.20	116	180	nepastebėta
Girnikų k. tvenkinys	nenustatyta			
Karklėnų ežeras	2013.06.04	180	80	nepastebėta
Vėjinės tvenkinys	nenustatyta			
Giliaus ežeras	nenustatyta			
Bridvaišio ežeras	nenustatyta			
Gauštvinio ežeras	nenustatyta			

Gavus vandens tyrimų rezultatus apie taršą, nedelsiant buvo informuotos seniūnijos ir perspėti rajono gyventojai. Apie gautus pakartotinius tyrimus (2013 m. gegužės 24 ir birželio 10 d.) seniūnijos ir Kelmės rajono gyventojai taip pat buvo informuoti. Po pakartotinių tyrimų maudyklų vanduo buvo švarus ir jame buvo galima maudytis.

Visų kitų Kelmės rajono savivaldybės maudyklų vandens kokybės tyrimo rezultatai (Giliaus, Bridvaišio ir Gauštvinio ežeruose, Vėjinės ir Girnikų kaimo tvenkinių vanduo), viso maudymosi sezono metu, atitiko Lietuvos higienos normos HN 92:2007 „Paplūdimiai ir jų maudyklų vandens kokybė“ nustatytus reikalavimus. Nuolaužų, plūduriuojančių medžiagų, dervų likučių, stiklo, plastiko, gumos ir kitų liekanų taip pat nebuvo pastebėta.

Maudyklų vandens kokybė vertinama kiekviename paplūdimyje, pasibaigus maudymosi sezonui ir remiantis maudyklų vandens kokybės duomenimis, surinktais per einamąjį ir tris ankstesnius sezonus. Maudyklų vandens kokybė vertinama klasifikuojant ją į prastą, patenkinamą, gerą ir puikią kokybę.

Palyginus su ankstesnių metų (2011 ir 2012 metų) maudyklų vandens kokybe pagal 2006/7/EB direktyvą matyti, kad 5 (Giliaus ir Bridvaišio ežerų, Vėjinės, Šaukėnų ir Girnikų kaimo tvenkinių) maudyklose iš 8 Kelmės rajono savivaldybėje įteisintų maudyklų kokybė išlieka puiki, o 3 (Kražantės upės užtvankoje Kelmės mieste, Gauštvinio ir Karklėnų ežeruose) – gera.

-puiki kokybė

-gera kokybė

-patenkinama kokybė

-prasta kokybė

Maudyklos pavadinimas	2011 m.	2012 m.
Kražantės upės užtvanka	pakeitimai	
Šaukėnų tvenkinys		
Girnikų k. tvenkinys		
Karklėnų ežeras		
Vėjinės tvenkinys		
Giliaus ežeras		
Bridvaišio ežeras		
Gauštvinio ežeras		

Jei 2012 metais maudymosi sezono metu vanduo užterštas 5 (Kelmės Kražantės upės užtvankoje, Karklėnų, Giliaus ir Bridvaišio ežeruose bei Šaukėnų tvenkinyje) maudyklose liepos mėnesį, tai 2013 metais vandens užterštumas pastebėtas vasaros pradžioje (Šaukėnų tvenkinyje ir Karklėnų ežere) ir pabaigoje (Kražantės upės užtvankoje).

Apie stebimų maudyklų vandens kokybę maudymosi sezonu gyventojai galėjo sužinoti Kelmės rajono savivaldybės visuomenės sveikatos biuro internetiniame puslapyje <http://vsb.kelme.lt/> skiltyje informacija. Reguliariai ataskaitos buvo siunčiamos Sveikatos mokymo ir ligų prevencijos centrai.